

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/166/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120211428
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120211428.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: H. V., B.: XX.XX.XXXX, X. Š. XX, XXX XX L., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, IČO: 31954448, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovaným: Poštová banka, a.s., IČO: 31340890, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., IČO: 47232471, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava o vydanie bezdôvodného obohatenia 404,02 EUR s prísl. a o určenie NZP, takto

rozhodol:

I. Žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia **z a m i e t a**.

la. V tejto časti konania je žalobca **p o v i n ý** zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere Dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 07.01.2011 nachádzajúca sa v časti 2. Zmluva o úvere, bod 5 v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy vrátane sporov o jej vznik platnosť a výklad budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v čl. 10, II. Časti Všeobecných obchodných podmienok“ je pre svoju neprijateľnosť **n e p l a t n á**.

Ila. V tejto časti konania je žalovaný **p o v i n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou došlou súdu dňa 01.10.2020 sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 404,02 € a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Žalobca v žalobe uviedol:

1.1. So žalovanou som uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu. Ide o Zmluvu o úvere dostupná pôžička, č. XXXXXXXXXXXX, Z. J. X.X.XXXX (ďalej len „zmluva“). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 3 500,- eur, ktorý som sa zaviazala žalovanej zaplatiť v 70 mesačných splátkach vo výške 88,29 eura, s konečnou splatnosťou úveru 7.11.2016. V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 19,50 %, RPMN vo výške 21,34 % a priemerná RPMN vo výške 18,48 %.

Jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, ktorú som uzatvorila ako spotrebiteľka so žalovanou, dodávateľkou finančnej služby.

Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa 9 ods. 2/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len ZoSÚ).

Konkrétne podľa ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať:

- druh spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. a/ ZoSÚ),

- dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ),

- ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ). Zmluva o úvere dostupná pôžička, č. XXXXXXXXXXXX, Z. J. X.X.XXXX neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/, f/ a j/ ZoSÚ.

Zmluva o úvere dostupná pôžička, č. XXXXXXXXXXXX, Z. J. X.X.XXXX neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 21,34 %. Hodnota RPMN sa vypočítava zo vzorca na výpočet RPMN. Správna výška RPMN podľa internetovej kalkulačky vychádza 23,15 %.

V zmluve o úvere dostupná pôžička, č. XXXXXXXXXXXX, Z. J. X.X.XXXX je tiež uvedená nesprávne celková výška nákladov 2 332,-- eura. Celková výška nákladov predstavuje rozdiel medzi sumou, ktorú má spotrebiteľ na úver skutočne zaplatiť (výška mesačnej splátky x počet splátok), čo predstavuje v danom prípade sumu 6 180,30 eura (88,29 eura x 70) a výškou poskytnutého úveru (3 500,-- eur). Skutočná celková výška nákladov je preto správne 2 680,30 eura (6 180,30 eura - 3 500,-- eur = 2 680,30 eura). Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bezdôvodné obohatenie žalujem vo výške rozdielu medzi mojimi platbami, t.j. 3 904,02 eura a výškou úveru 3 500,-- eur, teda 404,02 eura.

Ja som sa o tom, že sa žalovaná na môj úkor bezdôvodne obohatila dozvedela od združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, o čom prehlásenie, zo dňa 25.9.2020, predkladám.

Čo sa týka objektívnej premlčacej doby, navrhujem aplikovať 10 - ročnú objektívnu premlčaciu dobu, nakoľko žalovaná sa bezdôvodne obohatila prijatím súm, o ktorých vedela v čase ich prijatia, že jej nepatria.

Podľa § 53 ods. 1 OZ „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.“

Zmluva o úvere dostupná pôžička, č. XXXXXXXXXXXX, Z. X.X.XXXX obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, v časti 2. Zmluva o úvere, bod 5., v znení:

„Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok.“

K neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky dospel aj Okresný súd Prešov rozsudkom, sp. zn. 24C/182/2015, zo dňa 21.2.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/88/2018, zo dňa 4.10.2018.

Z rozsudku Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/88/2018, zo dňa 4.10.2018, citujem:

22. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že povinnosťou vnútroštátneho súdu je posúdiť aj neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, a to aj v prípade, hoci spotrebiteľ sa tejto neplatnosti nedovolal. Smernica 93/13 sa totiž má vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby vnútroštátny súd sám posúdil neplatnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade, že uvedená zmluva obsahuje nekalú podmienku, hoci spotrebiteľ sa tejto neplatnosti ani nedovoláva, vyslovil ju za neplatnú. Uvedené vyplýva z čl. 3 ods. 1 písm. t) a čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13. Oprávnenosť súdu vysloviť v rozsudku nekalosť zmluvnej podmienky vyplýva z ust. § 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP. Za situácie, keď vyslovenia neplatnosti zmluvnej podmienky sa dovoľáva strana sporu priamo v žalobe, je povinnosťou súdu o tom rozhodnúť. Už znenie zmluvnej podmienky, že spory budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou evokuje jej neprijateľnosť, keďže spotrebiteľovi nie je dané na výber rozhodnúť sa pre spôsob riešenia prípadných sporov z uvedenej úverovej zmluvy. Nezanedbateľným je aj skutočnosť, že všeobecné obchodné podmienky sú písané výrazne malými písmenami, nečitateľné bez optických pomôcok. Žalovaný navyše nepreukázal, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dohodnutá. Všetky uvedené skutočnosti podporujú záver súdu prvej inštancie o správnosti vyslovenia uvedenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Takéto vyslovenie nie je viazané zákonom iba v čase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, čo zdôrazňoval žalovaný, že úverový vzťah medzi stranami sporu už zanikol. Preto nie je dôvodná ani ďalšia odvolacia námietka uvádzaná žalovaným.“

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril nasledujúco: má za to, že zmluva obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti. Internetová kalkulačka nie je spoľahlivým nástrojom na výpočet presnej RPMN. Vznáša námietku premlčania uplynutím subjektívnej a objektívnej premlčacej doby bezdôvodného obohatenia. Rozhodcovská doložka nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

3. Z listín predložených žalobcom súd zistil, že dňa 07.01.2011 medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere - dostupná pôžička. Z výpisu z účtu vyplýva, že žalobca poslednú splátku vykonal dňa 04.08.2011 a celkovo zaplatil sumu 3904,02 € (úver bol poskytnutý vo výške 3500 €).

4. Okresný súd dospel k nasledujúcim skutkovým a právnym záverom:

Podľa § 107 Občianskeho zákonníka

(1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

(3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, príhľadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

Podľa čl. 2 ods.2 C.s.p. - Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

Podľa čl. 2 ods.3 C.s.p. - Ak sa spor na základe príhľadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

Podľa § 220 ods.3 C.s.p. - Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Podľa Dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu - Súd je povinný dôkladne zdôvodniť odklon od svojho predošlého rozhodnutia v obdobnej veci od ustálenej či publikovanej judikatúry, rozhodnutí vyšších súdov alebo od názorov právnej vedy, najmä ak nimi argumentujú strany.

Z vyššie citovaných ustanovení C.s.p. vyplýva, že súd sa môže od ustálenej súdnej praxe odkloniť iba v prípadoch skutkovej a právnej osobitosti a s dôkladným odôvodnením tohto odklonu o čom svedčí napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Obdo 64/2019 - Záverom dovolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že ak krajský súd zastáva názor, že pri svojom rozhodovaní nie je viazaný rozhodnutiami najvyššieho súdu (prípadne ústavného súdu), ktoré predložila v spore niektorá zo strán (v danom prípade žalobca), čo vyplýva z druhej vety bodu 100. odôvodnenia jeho rozsudku, tento názor je v rozpore s realitou a nemá oporu v zákone ani v judikatúre najvyššieho súdu a ústavného súdu. Predovšetkým dovolací súd považuje za potrebné poukázať na čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqge2v6mjwga>>, podľa ktorého právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

Z ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít (najvyššieho súdu a ústavného súdu) v tejto súvislosti vyplýva, že: - „Predvídateľnosť súdneho rozhodovania smeruje k ochrane princípu právnej istoty ako jedného z atribútov demokratického právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzhezf6nbwga>> a čl. 2 C. s. p. <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqge2v6mjwga>>) a k rovnosti strán sporu (čl. 47 ods. 3 ústavy <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzhezf6nbwga>>). Neodôvodnené odlišné posudzovanie porovnateľných prípadov predstavuje jurisdikčnú ľubovôľu. Jednota judikatúry napĺňa tiež princíp vnútornej jednoty a bezrozpornosti právneho poriadku ako celku. Právny poriadok totiž so sebou prináša imperatív rovnakého pohľadu na porovnateľné právne inštitúty, hoci by boli upravené v rôznych právnych predpisoch, či sa týkali rôznych právnych odvetví. Pre adresáta právnej normy je totiž významné, aby mal rovnaký (obdobný) právny inštitút v práve ako celku ten istý obsah a význam“ (k tomu viď 4Cdo/236/2017 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=grwi3zsgm3c6mrqge3q>>);

- „Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzhezf6nbwga>> a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj povinnosť súdu, aby sa v porovnateľnej procesnej situácii vysporiadal s

rovnakými námietkami rovnako, čo je výrazom práva na súdnu ochranu v podobe predvídateľnosti súdnych rozhodnutí“ (k tomu viď 3Obo/2-4/2019 a 3Obo/46/2019 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=njzwwxzsgaytsxztl5xwezdp142dm>>); - „Povinnosťou súdu je vysporiadať sa so skutočnosťou, či stranou sporu predložené rozhodnutie iného súdu s odlišným právnym názorom v skutkovo obdobnej situácii je relevantné vo vzťahu k ním rozhodovanému sporu. Ak existuje skutková zhodnosť alebo príbuznosť s rozhodnutím predloženým stranou, je súd povinný presvedčivo a dôkladne zdôvodniť odklon od právnych záverov prijatých v skoršom rozhodnutí vydanom v analogickom prípade. Jedine rozhodnutie spĺňajúce uvedené nároky na kvalitu súdneho rozhodnutia možno považovať za dostatočne a presvedčivo odôvodnené a teda za také, ktoré neporušuje základné právo strany sporu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzhezf6nbwga>>, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Zároveň platí, že len rozhodnutie disponujúce uvedenými atribútmi môže, z pohľadu strán sporu, ale napokon i samotnej verejnosti, naplniť očakávania týkajúce sa predvídateľnosti práva a existencie právnej istoty v súdnom systéme“ (k tomu viď 4Obo/7/2018 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=njzwwxzsgaytqxzul5xwezdp143q>>); - „K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mjzhezf6nbwga>> (PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (I. ÚS 87/93 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=njzwwxrhe4tgxrgjpxuytvom>>, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=njzwwxrhe4tszygvpvxuytvom>>), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom“ (k tomu viď II. ÚS 19/2016 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=njzwwxzsgaytmx3jnfpkx427ge4q>>). Povinnosť rešpektovať ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, resp. povinnosť dôkladne a presvedčivo odôvodniť prípadný odklon od nej pritom zaťažuje všetky všeobecné súdy Slovenskej republiky, krajský súd nevynímajúc. Krajský súd však v predmetnom spore ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít nerešpektoval a zároveň odignoroval aj povinnosť svoj odklon od tejto rozhodovacej praxe dôkladným a predovšetkým presvedčivým spôsobom odôvodniť.

5. Súd žalobu zamieta pre uplynutie ako subjektívnej tak aj objektívnej premlčacej doby 3 roky, nesúhlasiac s argumentáciou o úmysle žalovaného bez ďalšieho vyplývajúcim iba z jeho postavenia podnikateľa a potrebou aplikácie 10 - ročnej objektívnej premlčacej doby. Úver bol vo výške prevyšujúcej poskytnutú istinu zaplatený dňa 04.08.2011, objektívna premlčacia doba tak začala plynúť dňa 05.08.2011 a uplynula dňa 05.08.2014. Žaloba podaná dňa 01.10.2020 tak bola podaná po jej uplynutí. Pri riešení otázky objektívnej premlčacej lehote okresný súd postupoval podľa nasledujúcich rozhodnutí najvyšších súdnych autorít:

KS v Žiline - 11Co/471/2014 - Odvolací súd je toho názoru, že k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo najskôr dňom zaplataenia poslednej splátky (22.12.2008) navrhovateľa voči odporcovi a k tomuto dňu sa viaže začiatok plynutia premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Oprávnený sa totiž dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba je zodpovedná za vznik bezdôvodného obohatenia. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte. Preto pokiaľ aj navrhovateľ získal informáciu o skutkových okolnostiach týkajúcich sa odporcu, ako za bezdôvodné obohatenie zodpovedajúceho subjektu po doručení rozsudku odvolacieho súdu v inej veci, tak nemožno konštatovať, že zo strany odporcu išlo o vznik bezdôvodného obohatenia úmyselným konaním, v ktorom prípade platí 10-ročná premlčacia doba.

NS SR sp. zn. 5 Cdo/291/2015 (rozhodnutie o dovolaní voči rozsudku KS v Žiline sp. zn. 11Co/471/2014) - V konaní neboli zistené ani predložené také rozhodnutia súdov či záväzné judikáty, v ktorých by už sporná otázka regresu z titulu vyplatených dávok nemocenského voči zamestnávateľovi bola riešená a z ktorých by tak vyplývala nezákonnosť postupu žalovanej voči žalobcovi v čase vzniku bezdôvodného obohatenia a ktoré by dokazovali, že žalovaná mala vedomosť o nesprávnom svojom postupe a o tom, že nemá zákonný podklad na vymáhanie regresných nárokov na dávkach nemocenského

voči žalobcovi. Záver tohto súdu, že právo Sociálnej poisťovne na náhradu vyplatených plnení voči zamestnávateľovi nie je možné bez ďalšieho vyvodiť z ustanovenia § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. z dôvodu porušenia predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nevylučuje, že takýmto zavineným protiprávnym konaním zamestnávateľa v zmysle citovaného ustanovenia bude práve zavinené porušenie bezpečnostných predpisov v príčinnej súvislosti s vyplatením dávok. Keďže v konaní nebol preukázaný ani priamy ani nepriamy úmysel žalovanej získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, nevznikol ani dôvod pre aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Z týchto dôvodov bol správny záver odvolacieho súdu, že právo žalobcu je premlčané, pretože 3-ročná objektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 22. decembra 2008 (uhradením poslednej finančnej čiastky žalobcu v prospech žalovanej) a uplynula dňa 22. decembra 2011, t.j. pred podaním žaloby na súd dňa 8. februára 2013.

ÚS SR - III. ÚS 448/2017 (rozhodujúci o sťažnosti voči vyššie uvedeným rozhodnutia KS v ZA a NS SR) - Aplikujúc uvedené na prípad sťažovateľa zhrnul, že „žalobca v konaní netvrdil ani nepreukázal (a ani odvolací súd nezistil) žiadne také skutkové okolnosti, ktoré by viedli k záveru, že žalovaná pri vymáhaní regresného nároku podľa zákona č. 461/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/>> Z. z. postupovala s úmyslom získať od žalobcu plnenie, na ktoré nemá nárok a ani také okolnosti, ktoré by preukazovali vedomosť žalovanej (resp. jej zamestnanca) o tom, že koná v rozpore so zákonom a neoprávnene vymáha regresný nárok. Skutočnosť, že žalovaná aktívne vymáhala peňažné plnenie od žalobcu nepreukazuje jej vedomosť o tom, že na plnenie, ktoré vymáhala nemala nárok a získavala ho bez právneho dôvodu, ani jej úmysel obohatiť sa týmto spôsobom na úkor žalobcu. Povinnosť žalovanej postupovať aktívne a vymáhať škodu od tretích osôb, ktorá vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, jej ako verejnoprávnej inštitúcii poverenej plnením úloh v zmysle zákona č. 461/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/>> Z.z. vyplýva priamo zo zákona.“ K tomu ústavný súd dodáva, že vedomosť žalovanej o tom, že plnenie jej nepatrí alebo jej bolo poskytnuté omylom, sa neprezumuje. Sťažovateľ, ktorý sa domáha vrátenia plnenia, musí preukázať, že žalovaná vedela alebo z okolností musela predpokladať, že jej vyplatená suma nepatrí, čo sa v danom prípade nepreukázalo. Citujúc z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia „žalovaná počas celého konania zastávala názor, že postupovala v súlade s § 238 zákona a uviedla aj argumenty na podporu svojich tvrdení, pričom neuviedla, že by svoj postup v obdobných prípadoch ako u žalobcu akokoľvek menila. V konaní neboli zistené ani predložené také rozhodnutia súdov či záväzné judikáty, v ktorých by už sporná otázka regresu z titulu vyplatených dávok nemocenského voči zamestnávateľovi bola riešená a z ktorých by tak vyplývala nezákonnosť postupu žalovanej voči žalobcovi ... a ktoré by dokazovali, že žalovaná mala vedomosť o nesprávnosti svojho postupu a o tom, že nemá zákonný podklad na vymáhanie regresných nárokov na dávkach nemocenského voči žalobcovi. ... Keďže v konaní nebol preukázaný ani priamy ani nepriamy úmysel žalovanej získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, nevznikol ani dôvod pre aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Z týchto dôvodov bol správny záver odvolacieho súdu, že právo žalobcu je premlčané, pretože 3-ročná objektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 22. decembra 2008 (uhradením poslednej finančnej čiastky žalobcu v prospech žalovanej) a uplynula dňa 22. decembra 2011, t.j. pred podaním žaloby na súd dňa 8. februára 2013.“.

Vo vyššie uvedenej línii pokračuje NS SR aj v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/238/2017 (ktorým zrušil rozhodnutie KS v PO) - 18. V prejednávanej veci odvolací súd posúdil bezdôvodné obohatenie žalovaného ako úmyselné, pričom konštatoval nepriamy úmysel žalovaného získať majetkový prospech bez právneho dôvodu na úkor žalobkyne. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu možno vyvodiť, že uvedený nepriamy úmysel žalovaného je daný určitými faktormi a okolnosťami, ktoré spočívajú v profesionálnosti a odbornosti žalovaného, v dlhoročnom pôsobení žalovaného na finančnom trhu v oblasti poskytovania úverov a pôžičiek, v úmysle žalovaného dosiahnuť zisk dojednáváním nekorektných úrokov a odplaty a taktiež v množstve súdnych sporov nebankových subjektov so spotrebiteľmi.

19. Tu dovolací súd konštatuje, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa).

21. Dovolací súd preto konštatuje, že právny záver odvolacieho súdu ohľadne toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie objektívnej premlčacej lehoty súdmi nižších inštancií bolo nesprávne.

KS v Prešove vo veci sp. zn. 9Co/39/2019 uviedol - Pri absencii akýchkoľvek skutočností preukazujúcich úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť postupoval súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne pokiaľ pri posudzovaní plynutia objektívnej premlčacej doby vychádzal z trojročnej premlčacej doby.

Žiada sa uviesť, vzhľadom na to, že žalobkyňa v odvolaní k tvrdeniu o úmyselnom získaní bezdôvodného obohatenia poukazovala na to, že úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie sa prejavil a naplnil tým že ako obchodník profesionál si platbu ponechal a platí pre neho nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon, je potrebné odkázať na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako najvyššej súdnej autority z uznesenia 1Cdo/238/2017 z 18.10.2018. Najvyšší súd uviedol, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa).

Ak uvedený názor zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky k poskytovateľom úverov, ktorí nie sú bankami, o to viac sa tento názor musí týkať tých poskytovateľov, ktorí bankami sú. Ich činnosť pri poskytovaní úverov je prísne regulovaná a konštrukcia o takom poskytovaní úverov bankami, ktorými by sledovali úmyselné získavanie bezdôvodného obohatenia je viac ako nepravdepodobná. Poskytovanie úverov je podnikaním za účelom zisku, čo nie je totožné s úmyslom obohacovať sa.

5.1. Okresnému súdu je zrejmé, že väčšina senátov KS v Prešove uvádza, že sa nestotožňuje s rozhodnutím NS SR sp. zn. 1Cdo/238/2017, ktorým bola odmietnutá prax KS v Prešove o prezumpcii úmyselného zavinenia dodávateľa iba z dôvodu jeho postavenia podnikateľa a to z dôvodu, že žalovaný je osobou podnikajúcou na finančnom trhu, ktorá má ovládať právne predpisy.

Okresný súd uvádza, že práve krajským súdom uvedená argumentácia bola NS SR odmietnutá a teda odklon od rozhodnutia NS SR nebol odôvodnený spôsobom vyžadovaným zákonom.

Okresnému súdu nie je zrejmé, prečo u krajského súdu majú väčšiu relevanciu pripomienky EK vo veci sp. zn. C - 485/19 (na ktoré sa KS v PO zvykne odvolávať a ktoré okresný súd ani k dispozícii nemá a ktoré nemajú nič spoločné s judikatúrnou praxou SR) ako rozhodnutia NS SR. Navyiac, pripomienky sa týkajú bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky, čo neplatí v prejednávanej veci, kde bezdôvodné obohatenie malo vzniknúť ako následok bezúročnosti úveru pre nedostatok zákonných náležitostí zmluvy.

Medzičasom NS SR v obdobnej veci totožného žalovaného vydal uznesenie 4Cdo/219/2019, kde opätovne prax KS v Prešove týkajúca sa prezumpcie úmyslu žalovaného iba z dôvodu jeho postavenia podnikateľa odmietol ako nesprávnu. NS SR uviedol - Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu možno vyvodit', že uvedený nepriamy úmysel žalovanej je daný určitými faktormi a okolnosťami, ktoré spočívajú v profesionálnosti a odbornosti žalovanej. Dovolací súd však vzhľadom na vyššie uvedené závery konštatuje, že uvedený právny názor odvolacieho súdu o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovanej, ktorému zodpovedá 10-ročná objektívna premlčacia doba, nie je správny. Predmetnou otázkou sa už dovolací súd zaoberal v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/238/2017. Toto rozhodnutie treba považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

5.2. Vzhľadom na vyššie uvedené s prihliadnutím na citované rozhodnutia NS SR a ÚS SR o tom, že vedomosť žalovaného o tom, že plnenie jej nepatrí alebo jej bolo poskytnuté omylom sa neprezumuje a úmysel získať bezdôvodné obohatenie nemožno založiť iba na postavení podnikateľa si okresný súd nevie predstaviť iné rozhodnutie ako rozhodnutie o tom, že objektívna premlčacia lehota na podanie žaloby uplynula. Žalobca súd nepredložil žiadne rozhodnutie a ani súdu nie je známe rozhodnutie, ktoré by žalovaný ku dňu 05.08.2014 mal k dispozícii a ktoré by mu vytýkalo nedostatok náležitostí zmluvy.

5.3. Prezumpcia čo len nepriameho úmyslu dodávateľa nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu a nie je stanovená ako domnienka. Úmysel dodávateľa tak musí byť predmetom dokazovania a žiadny právny predpis neprikazuje hodnotiť tvrdené nedostatky zmluvy vytvorenej dodávateľom ako úmysel.

5.4. Námetka žalobcu, že spotrebiteľ by asi sotva platil, ak by mal vedomosť, že platí nemá (tu okresný súd len dodáva, že neznalosť platenia poškodeným subjektom je zväčša vždy súčasťou vzťahu z bezdôvodného obohatenia) je nedostatočná. Žalobca bez ďalšieho tvrdí, že dodávateľ vždy vie, že prijíma na čo nemá nárok a vylučuje u neho možnosť, že nevie, že prijíma čo mu nepatrí. Žalobca rovnako uvádza, že neznalosť právnych predpisov nemôže byť v neprospech spotrebiteľa ale rovnaká neznalosť musí byť vždy v neprospech dodávateľa a dokonca vedie k jeho úmyslu. OS v Prešove k tomu dodáva, že domnienka znalosti právnych predpisov podľa § 2 ods.1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov (účinný v čase vzniku zmluvy) medzi fyzickými a právnickými osobami nerozlišuje a nerozlišuje ani medzi spotrebiteľom a dodávateľom.

5.5. Pokiaľ ide o zavinenie v občianskom práve, analogicky sa vychádza z práva trestného. Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel

a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrožený.

Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel

a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo

b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Žalobca tvrdí, že žalovaný aj keď priamo nechcel, tak minimálne vedel, že svojím konaním spočívajúcim v tvrdených nedostatkoch zmluvy môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrožený (to znamená, že žalovaný napriek vedomosti o tom, že nedostatky zmluvy povedú k jeho sankcionovaniu formou straty úrokov, takýto stav vyvolal). S takýmto záverom bez jeho preukázania dôkazmi okresný súd nesúhlasí.

Tu sa patrí pripomenúť, že donedávna niektorými súdmi uplatňovaný postup bezúročnosti úveru z dôvodu nedostatku rozpisu splátok sa ukázal nesprávny, čo konštatoval ako NS SR tak aj SdEÚ, hoci tu bola snaha presvedčiť ich, že nesprávna prax súdov je nad zákonom a smernicou.

Aj o iných tvrdených nedostatkoch zmlúv o spotrebiteľských úveroch (trvanie zmluvy, konečná splatnosť a pod.) rozhodujú ako okresné tak aj krajské sudy rozdielne ale z tvrdení žalobcu v tejto veci sa javí, že to má byť práve dodávateľ, ktorý jediný vie vždy výklad správny.

5.6. Už len na záver tejto časti odôvodnenia poukazuje okresný súd na to, že Ústavný súd SR v plenárnom náleze sp. zn. PL. ÚS 11/2016 okrem iného uviedol:

„Termín ochrana spotrebiteľa sa vo svojom štandardnom význame v zásade vzťahuje na nekalé podmienky. Z pohľadu nekalých podmienok úpravu premlčania nenanútil spotrebiteľovi dodávateľ, tá vyplýva zo zákona, takže nie je jasné, aká je legitímácia ochrany spotrebiteľa pred veriteľom, keď on za konštrukciu premlčania nemôže. Dôvody uvádzané zákonodarcom a vládou na podporu § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa nekorešponujú s jeho obsahom (problém nevzdelaného spotrebiteľa nie je nijako špecificky spotrebiteľský, rovnako nevzdelaný môže byť účastník v bežnom občianskoprávnom spore) a otázka vzdelaného/nevzdelaného spotrebiteľa je otázkou právnej pomoci v konaní, ktorú možno riešiť cez bezplatnú právnu pomoc, možnosť zastupovania spotrebiteľov združeniami (čo inak existuje aj dnes v Civilnom sporovom poriadku), a nie cez hmotnoprávnu úpravu v procesnoprávnom kabáte.

Spotrebiteľské právo je zaiste súčasťou vytvárania spoločenskej kohézie, ale aktuálna právna úprava svojou zjednodušujúcou priamočiarosťou vykazuje asymetriu, pretože všetkých dodávateľov (veriteľov) stavia akoby na stranu tých „zlých“ a spotrebiteľov na stranu tých „ublížených“. Podľa poznatkov zo súdnej praxe však právna úprava svojím nastavením spôsobuje aj to, že často najneaktívnejším dlžníkom - spotrebiteľom poskytne pomoc, zatiaľ čo tí zodpovednejší sa často na pojednávanie dostavia (alebo už vo vyjadrení k žalobe) a dlh uznajú, čo podľa procesného práva vedie automaticky k vyhovneniu žalobe rozsudkom pre uznanie.

Vo vzťahu princípu rovnosti pred zákonom, resp. princípu rovnosti v civilnom procese sa niekedy princíp ochrany slabšej strany mylne interpretuje ako zvýhodňovanie slabšej sporovej strany na úkor „silnejšej sporovej strany“. Takéto vnímanie princípu ochrany slabšej sporovej strany v právnych vzťahoch by však nebolo zrejme ústavnokonformné. Naopak, obsahom princípu ochrany slabšej strany v procesných vzťahoch je akési „dorovnanie“ procesného postavenia tejto slabšej strany tak, aby bola zabezpečená spomínaná funkčná procesná rovnosť a pomyselná rovnaká štartovacia čiara pre obe sporové strany. Podstatou ochrany slabšej strany v procesnoprávných vzťahoch je tak dorovnanie procesného postavenia tejto slabšej strany na tú úroveň, ktorá funkčne koreluje s procesným postavením protistrany („silnejšej“ procesnej strany). Princíp ochrany slabšej procesnej strany teda znamená, že slabší subjekt sa má „chrániť“ len do tej miery, kým sa nedosiahne spomínaná funkčná procesná rovnosť; rozhodne by nebolo správne interpretovať princíp ochrany slabšej strany v tom zmysle, že sa má zabezpečiť akési nadradené postavenie slabšej strany vo vzťahu k protistrane (porov. ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 44 a nasl.).

Sociálne problémy (veľa dlžníkov) nemožno riešiť len cez spotrebiteľské právo hmotnoprávnym a procesnoprávnym zvýhodnením (porov. bod 46). Na to slúžia iné ciele prostriedky, ako napríklad správne nastavené konkurzy, exekúcie či osobné bankroty, ktoré boli ostatnými novelami spriechodnené. Opačný postup môže súvisieť s nezodpovedným správaním, tzv. morálnym hazardom. Úprava taktiež posúva sudcu do neprírodzenej role vyhľadávača dôkazov v prospech jednej strany.

K tomu možno uviesť, že aj keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné inštitúty s tým, že táto ochrana je už súčasťou zákonnej normy ako účel právnej normy a už nepotrebuje osobitnú expanzívnu interpretáciu nad rámec interpretačných štandardov vrátane teleologického výkladu. Koncept ochrany spotrebiteľa v klasickom poňatí nie je v napätí s ústavou, ale to neznamená, že je priamo ústavným princípom (porov. 11.4).

5.7. Z dôvodu uplynutia objektívnej premlčacej lehoty tak súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu premlčania zamietol.

5.8. Na okraj súd uvádza, že žalobca vôbec neuvádza komu v štruktúre žalovaného sa úmysel ma pričítať (aby išlo o úmysel právnickej osobe, tak musí byť daný u zodpovednej fyzickej osoby). Či štatutárnemu orgánu, či tomu kto predlohu zmluvy zhotovil, či tomu kto zmluvu dojednal alebo tomu kto inkasoval splátky. Bez vyriešenia uvedenej otázky nie je možné o úmysle žalovaného uvažovať.

6. K subjektívnej premlčacej dobe súd poukazuje na nasledujúcu judikatúru (aj NS ČR a ÚS ČR z dôvodu rovnakej právnej úpravy), s ktorou sa stotožňuje a ktorá presvedčivo vyvracia právny názor žalobcu, že a) subjektívna premlčacia lehota je lehotou ponechanou na vôľu spotrebiteľa, b) je lehotou, ktorá plynie od posúdenia veci práva znalou osobou v prospech spotrebiteľa, c) jej začiatok nie je objektivizovaný vedomosťou o len skutkových okolnostiach a d) jej začiatok nemôže byť rovnaký so začiatkom objektívnej premlčacej doby:

NS ČR sp. zn. 26Cdo/785/2011 - „Pro počátek subjektivní promlčecí doby podle § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjqq4>> odst. 1 ObčZ je v případě bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné smlouvy rozhodující vědomost oprávněného o těch skutkových okolnostech, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná. Není přitom významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové okolnosti a zjistit, že smlouva, podle níž plnil, neplatná skutečně je. Podle právní teorie (srovnej např. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbq>> I. § 101 - 110. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009, 609 s.) i praxe (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2010, sp. zn. 30 Cdo 446/2009 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembrgbpxm6lcmvzf63ttl4ytmnjw>>) je pro počátek běhu dvouleté subjektivní promlčecí doby podle § 107 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgy2f6nbqfzygmmjqq4>> odst. 1 obč. zák. rozhodný okamžik, kdy se oprávněný v konkrétním případě skutečně dozví o tom, že došlo na jeho úkor k získání bezdůvodného obohacení a kdo jej získal. V případě bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné smlouvy je takovou rozhodující vědomostí znalost oprávněného těch skutkových okolností, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná. Není přitom významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové okolnosti a zjistit, že smlouva, podle níž plnil, je neplatná (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 28 Cdo 3977/2007 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqhfpgwxzwwgeyta>>). V souzené věci byla okolnost, že nájemní smlouva byla uzavřena bez souhlasu obecního úřadu a že podnájemní smlouvou jsou předmětné prostory pronajímány k účelu, ke kterému nejsou stavebně určeny, žalobkyni známa již při uzavření těchto smluv (viz skutková zjištění, jež nelze v dovolacím řízení úspěšně zpochybnit). Odvolací soud se tak při posouzení začátku běhu subjektivní promlčecí doby od ustálené judikatury neodchýlil.“

ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 258/03 - Přijetí závěrů obecního soudu o obsahu právního úkonu (smlouvy) je posouzením právním, představuje autoritativní interpretaci právně relevantního projevu soukromé vůle, není tedy zjištěním skutkovým, nýbrž činěním právních poznatků (viz shodně usnesení sp. zn. III. ÚS 280/03 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqgnpws2ljl52xgxzshaya>>). Skutkovými jsou v této souvislosti toliko zjištění faktuální (nikoli ale zjištění povinnosti), čili zjištění samotné existence právního úkonu, identifikace jeho subjektů, je-li učiněn v písemné formě, ověření pravosti listiny, konstatování znění textu apod.

NS ČR sp. zn. 33Odo/1688/2005 - již v rozsudku ze dne 29. října 1999, sp. zn. 2 Cdon 1548/97 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptcojzg5ptex3dmrxw4xzrgu2dq>>, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 73/2000, vyslovil Nejvyšší soud ČR názor, že zjišťuje-li soud obsah smlouvy, a to i pomocí výkladu projevů vůle, jde o skutkové zjištění, zatímco dovozuje-li z právního úkonu konkrétní práva a povinnosti účastníků právního vztahu, jde již o aplikaci práva na zjištěný skutkový stav, tedy o právní posouzení. Obdobně v rozsudku ze dne

31. října 2001, sp. zn. 20 Cdo 2900/99 <<http://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njptembqgfpemc7mmsg6xzshedydaxzzhe>>, publikovaném v časopise Soudní judikatura pod č. 46/2002, uvedl dovolací soud, že činí-li soud z obsahu smlouvy (případně z dalších pramenů) zjištění o tom, co bylo jejími účastníky ujednáno, dospívá ke skutkovým zjištěním; vyvozuje-li poté, jaká práva a povinnosti odtud pro účastníky vyplývají, formuluje závěry právní, resp. jde o právní posouzení věci.

NS ČR sp. zn. 28Cdo/3415/2017 - Odvolací soud uzavřel, že nárok žalobkyně na vrácení částek 55.000 Kč a 26.750 Kč vyplacených žalovanému dne 7. 11. 2003 na základě neplatných darovacích smluv, jejichž sjednáním bylo podmiňováno její přijetí do domova důchodců provozovaného žalovaným, byl coby nárok na vydání bezdůvodného obohacení ke dni zahájení soudního řízení (29. 11. 2006) v důsledku uplynutí dvouleté subjektivní promlčecí doby, jež počala běžet dnem 7. 11. 2003, již promlčen (§ 107 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013, dále jen - „obč. zák.“). Dovedil totiž, že žalobkyně už v okamžiku, kdy platila uvedené částky, znala všechny skutkové okolnosti, na jejichž základě mohla dovodit, že poskytuje plnění na základě neplatné darovací smlouvy a že se uvedeným způsobem žalovaný na její úkor bezdůvodně obohacuje. Se zřetelem k námitce promlčení uplatněného nároku vznesené žalovaným tudíž odvolací soud žalobě nevyhověl.

Pro počátek běhu subjektivní promlčecí doby k uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení se tedy vyžaduje skutečná (na základě provedení dokazování prokázaná) a nikoli jen předpokládaná vědomost oprávněného. K té dochází v okamžiku, kdy oprávněný zjistí takové skutkové okolnosti, které mu umožní uplatnit jeho právo žalobou u soudu. Uvedenou vědomostí přitom ustanovení § 107 odst. 1 obč. zák. nemíjí znalost právní kvalifikace, nýbrž pouze skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. 32 Cdo 2626/2009, a judikaturu v něm odkazovanou).

Počátek běhu dvouleté subjektivní promlčecí doby tudíž nelze v daném případě spojovat s okamžikem, kdy se žalobkyně ze sdělovacích prostředků dozvěděla o protiprávnosti postupu žalovaného v souvislosti s vybíráním peněžních prostředků za umístění a pobyt osob v domově důchodců, nýbrž již s okamžikem, kdy žalobkyně peněžní prostředky žalovanému na základě darovací smlouvy uzavřené pouze za účelem zajištění svého přijetí a pobytu v jím provozovaném domově důchodců poskytla.

NS ČR sp. zn. 28Cdo/3796/2019 - Vědomostí se míní znalost konkrétních skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit (srov. námátkou usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 2. 2015, sp. zn. 28 Cdo 4162/2014), nikoliv obeznamenost s právní kvalifikací. Oprávněný se v naznačeném smyslu o vzniku bezdůvodného obohacení i příslušné profitující osobě dozví, má-li k dispozici údaje, jež mu umožňují podat žalobu u soudu.

Mezi zmiňovaná rozhodná fakta ovšem sotva lze (vzhledem k tomu, že není vyžadována znalost právní kvalifikace, jakož ani jistota o důvodnosti uplatňovaného nároku) řadit komplexní přehled o aktuálním judikatorním vývoji v otázkách souvisejících s právním hodnocením potenciálního nároku zde aspektu pasivně věcně legitimovaného subjektu ve sporu jak naznačuje dovolatel. Moment zjištění rozhodných skutečností tudíž nemůže být spojován s okamžikem vyslovení právních závěrů k těmto určujícím faktorům soudem v příslušném řízení ani jinou práva znalou osobou.

NS ČR sp. zn. 28Cdo/1948/2018 - Ani v řešené věci tak pro stanovení počátku běhu subjektivní promlčecí doby není podstatné, kdy byl soudy vysloven a žalobkyní přijat právněkvalifikační úsudek o absolutní neplatnosti předmětného kontraktu.

KS v Trenčine sp. zn. 17Co/341/2017 - Vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné na strane žalobkyne viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu. Pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti žalobkyne o tom, že žalovanému uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy žalobkyňa preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany žalovaného. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istiny preplatí.

KS v Trenčine sp. zn. 17 Co 263/2017 <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=ge3wgg3zsgygs6mrqge3q>> - Otázku znalosti práva v zásade nemožno podrobiť skúmaniu z hľadiska skutočnej vedomosti, ale vždy je zodpovedaná nevyvrátiteľnou právnou domnienkou, že znalosť práva je u každého daná. Pokiaľ sa s uvedeným princípom spojí jednoznačnosť znalosti o obsahu zmluvy preukázaná jej podpisom a jednoznačnosť znalosti o vlastnom konaní, v tomto prípade

o úhrade platby, nemožno prijať iný záver ako ten, že vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvanej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny.

Koniec koncov aj KS v PO vo veci sp. zn. 11Co/46/2017 uviedol - O zákonných nedostatkoch spotrebiteľskej zmluvy sa žalobkyňa mohla dozvedieť z platnej právnej úpravy a takto hájiť svoje práva. 6.1. Vyššie citované rozhodnutia zodpovedajú ustanoveniu § 107 ods.2 OZ. Jednotne vykladajú pojem „dozvedieť sa“, ktorý žalobca vykladá ako znalosť o bezdôvodnom obohatení v zmysle právneho posúdenia veci. Žalobca však neberie do úvahy, že v slovenskom jazyku

- zistiť <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=zisti%C5%A5>> znamená skúmaním niečo <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=nie%C4%8Do>> poznať <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=pozn%C5%A5>> ako <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=ako>> isté, vyskúmať <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=vysk%C3%BAma%C5%A5>> skutočný <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=skuto%C4%8Dn%C3%BD>> stav <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=stav>> niečoho;

- dozvedieť sa <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=dozvedie%C5%A5%20sa>> znamená - dopočuť <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=dopo%C4%8Du%C5%A5>> sa, získať <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=z%C3%ADska%C5%A5>>, dostať <<https://slovník.aktuality.sk/pravopis/slovník-sj/?q=dosta%C5%A5>> správu.

V prejednávanej veci tak žalobca získal správu prečítaním zmluvy a vedomosťou o zaplatenej sume. To, že tento stav nevyhodnotil ako bezdôvodné obohatenie na tom nič nemení, pretože uvedené už pod pojem „dozvedieť sa“ nespadá.

Vzhľadom na účasť žalobcu v množstve spotrebiteľských sporov, neverí súd ani tvrdeniu o neznalosti právnej úpravy podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď túto znalosť predpokladá aj sama smernica 93/13/EHS o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, 5. odôvodnenie a contrario - vo všeobecnosti spotrebiteľia nepoznajú právne pravidlá, podľa ktorých sa v členských štátoch iných, než je ich vlastný, riadia zmluvy na predaj tovarov alebo služieb; keďže tento nedostatok znalostí im môže brániť v priamych transakciách pri kúpe tovarov alebo služieb v inom členskom štáte.

7. Podľa OZ účinného ku dňu uzavretia úverovej zmluvy platilo:

Podľa § 52 ods.1 - Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods.1 - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 písm.r) - Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods.5 - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

7.1. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke týkajúcej sa rozhodcovskej doložky okresný súd v celom rozsahu odkazuje KS PO sp. zn. 19Co/88/2018 - Uz´ znenie zmluvnej podmienky, z´e spory budu´ rozhodovane´ v su´lade s rozhodcovskou doložkou evokuje jej neprijateľnosť, keď z´e spotrebiteľovi nie je dane´ na výber rozhodnu´ť sa pre spo´sob riešenia prípadných sporov z uvedenej úverovej zmluvy. Nezanedbateľným je aj skutočnosť, že všeobecné obchodné podmienky sú písané výrazne malými písmenami, necitateľné bez optických pomôcok. Žalovaný navyše nepreukázal, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dohodnutá. Všetky uvedené skutočnosti podporujú záver súdu prvej inštancie o správnosti vyslovenia uvedenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Takéto vyslovenie nie je viazané zákonom iba v čase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, čo zdôrazňoval žalovaný, že úverový vzťah medzi stranami sporu už zanikol. Preto nie je dovodná ani ďalšia odvolacia námietka uvádzaná žalovaným.

7.2. Z posudzovanej úverovej zmluvy vyplýva, že rozhodcovskú doložku nebolo možné odmietnuť (chýbajú tam napr. políčka na vyznačenie súhlasu/nesúhlasu) a zbavovala spotrebiteľa zákonného práva na prejednanie jeho veci súdom, čo prejednávajúci súd považuje za neprípustné.

8. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

8.1. Žalovaný úspešný v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom žiadne okolnosti o potrebe aplikácie § 257 C.s.p. súd nezistil a neboli žalobcom resp. jeho právnym zástupcom na pojednávaní ani tvrdené.

8.2. Žalobca v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky úspešný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.